

Energibesparande åtgärder Trelleborgs kommun, uppdaterad bruttolista

Bakgrund

Utifrån stigande elpriser och ur ett samhällsekonomiskt perspektiv finns ett behov att sänka elförbrukningen.

EU har beslutat att samtliga medlemsländer ska minska sin elförbrukning. Som en följd av EU-beslutet har Energimyndigheten startat en kampanj sedan den 4 oktober i syfte att minska elanvändningen.

Energimyndigheten informerar brett för att bidra till ändrade vanor och ökad kunskap om vad minskad elanvändning kan leda till. Det kan göra skillnad både nu och under en tuff vintersäsong. Informationskampanjen ligger också i linje med EU:s nya lag om krisintervention på elmarknaden, som beslutades den 30 september 2022.

Det infördes då en skyldighet att minska elanvändningen med minst 5 procent under höglåstimmor. Det är då som gaseldad kraftproduktion har en betydande inverkan på elpriset. Medlemsländerna ska sträva efter att minska den totala efterfrågan på el med minst 10 procent fram till och med den 31 mars 2023.

Svenska kraftnät stödjer Energimyndigheten genom att sprida information via sin hemsida. Regeringen har tidigare gett statliga myndigheter i uppdrag att vidta möjliga och lämpliga energibesparingsåtgärder inom den statliga förvaltningen. Länsstyrelsen har fått i uppdrag att erbjuda stöd till kommuner och regioner i arbetet med att minska energianvändningen.

Ärendet

I Trelleborg har kommundirektören fått i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar och bolag utarbeta en plan för genomförande av föreslagna energibesparande åtgärder på kort sikt, och att komma med förslag på åtgärder på längre sikt.

Trelleborgs kommun vill hjälpa till och visa på såväl snabba som långsiktiga åtgärder. Insatserna ska gå i linje med Energimyndighetens rekommendationer. Genom att minska de kommunala verksamheternas elförbrukning visar Trelleborgs kommun sin vilja att ta ansvar för, och tillsammans med, kommunens medborgare.

Utifrån tidigare presenterad bruttolista, redovisas nedan en plan för genomförande av föreslagna energibesparande åtgärder på kort sikt och förslag på åtgärder på längre sikt.

Sammanfattning av åtgärder på kort sikt

För åtgärder på kort sikt är symbolhandlingen viktig.

- Trelleborgs kommun vill hjälpa till och visa på såväl snabba som långsiktiga åtgärder.
- Åtgärderna ska vara synliga och snabbt kunna omsättas i aktiv handling. Fokus är på att minska energiförbrukningen.
- Att skapa enkelhet och tydlighet gällande åtgärder samt skapa kommunikation runt nämnda åtgärder.
- Åtgärder på kort sikt gäller till och med mars månad 2023, i enlighet med rekommendationer från Energimyndigheten.

Åtgärderna identifieras inom följande områden:

- belysning i offentliga miljöer och lokaler – utomhus och inomhus
- inomhustemperatur i offentliga lokaler
- diverse åtgärder för elbesparing i kommunala fritidsanläggningar.

För utförligare presentation, se nedan.

Genomförande av snabba energibesparingsåtgärder

Åtgärd	Vad	När	Ansvar
Gatubelysning	Gatubelysningen kommer att vara släckt 30 minuter utöver normal belysningstid för att minska energiförbrukningen.	Från och med den 1 december 2022.	Tekniska serviceförvaltningen
Julbelysning i utemiljön	Med undantag för enskilda platser, kommer årets julbelysning vara släckt mellan kl. 22.00-06.00. Detta innebär en minskning av energiförbrukningen med 50 %. På julslyktningsdagen och julafton kommer all belysning att vara tänd. Julbelysningen kommer att plockas ner direkt efter trettonhelgen.	Från och med första advent.	Tekniska serviceförvaltningen Kultur- och fritidsförvaltningen
Julbelysning i inomhusmiljön kommunala verksamheter	Med undantag för kommunala boenden och förskolor, kommer inga eldrivna adventsljusstakar att tändas under julen.	Från och med första advent.	Samtliga förvaltningar
Inomhustemperatur kommunala verksamheter	Med undantag från kommunala boenden och förskolor, kommer temperaturen i offentliga byggnader (kontor, skolor, kulturbyggnader) som värms upp av el eller gas, ha en injusterad inomhustemperatur om cirka 20 grader. Detta med undantag för idrottshallar där temperaruten ska vara cirka 16 grader. Ovan håller sig inom Arbetsmiljöverkets rekommendationer.	Successiv injustering. Kommer att ta några veckor då det är mycket manuella justeringar. Utifrån detta fortsätter ett arbete med injustering och översyn av ventilation och andra styrelement för att säkerställa en rimlig inomhusmiljö.	Tekniska serviceförvaltningen Kultur- och fritidsförvaltningen
Specifika åtgärder i kommunala fastigheter	Energislukande fastigheter såsom t.ex. ishallar kommer att genomgå separat för lämpliga energibesparingsåtgärder.	Från och med den 1 december 2022.	Tekniska serviceförvaltningen Kultur- och fritidsförvaltningen

Belysning av offentliga konstverk i utomhusmiljön	Samtliga kommer att vara nedsläckta.	Åtgärden är påbörjad.	Tekniska serviceförvaltningen Kultur- och fritidsförvaltningen
Fasadbelysning på kommunala fastigheter	Samtliga kommer att vara nedsläckta	Åtgärden är påbörjad.	Tekniska serviceförvaltningen
Badtemperatur i simbassänger	Temperaturen kommer sänkas något i vissa bassänger.	Från och med den 1 december 2022.	Tekniska serviceförvaltningen Kultur- och fritidsförvaltningen
Bastuanläggningar i kommunala anläggningar	Minska öppettiderna för bastubad.	Från och med den 1 december 2022.	Tekniska serviceförvaltningen Kultur- och fritidsförvaltningen
Belysning i offentliga lokaler och anläggningar.	När lokaler eller anläggningar inte används ska de vara nedsläckta. Efter arbetstid ska inomhusbelysningen vara släckt. Alla kommunala verksamheter samt föreningar eller andra hyresgäster uppmanas att släcka efter sig. Alla medarbetare bör uppmärksammas på att bli energisparare och när det är möjligt släcka rum eller utrustning som inte ska användas på ett tag. Kommunens upphandlade bevakningsföretag kommer att ha extra tillsyn och uppsikt över belysning som kan ha missat att släckas efter verksamhetstid.	Alltid, det gäller sedan tidigare.	Samtliga förvaltningar Kommunledningsförvaltningen

Kommentarer – snabba energibesparingsåtgärder

Ovanstående presentation är ett axplock av de energibesparingsåtgärder som kommunen kommer att genomföra. Ambitionen är att alla verksamheter ska göras delaktiga för att se över sin verksamhet för att därmed möjliggöra än mer energibesparing.

Gällande reglering av inomhustemperatur, berör detta endast kommunens fastigheter. Kontorsverksamheter i externt ägda fastigheter har Trelleborgs kommun ingen rådighet över. Däremot rekommenderas förvaltningarna och dess verksamheter att aktivt föra dialog med sina respektive fastighetsägare för att göra energieffektivisering där det är möjligt.

Uppföljning

Det kommer bli svårt att följa enskilda objekt – helheten kommer följas upp och jämföras med föregående år. Trelleborgs Energi och tekniska serviceförvaltningen bidrar med statistik. Centralt i åtgärder och kommunikation är att bidra till ett förändrat beteende för hur vi använder energi.

Åtgärder på längre sikt

Trelleborgs kommun arbetar idag med en långsiktig plan för energieffektivisering. Insatserna, som sträcker sig över sex år, har en årlig budget på 10 mnkr, totalt cirka 63 mnkr.

Kommunens vatten- och avfallsavdelning, Trelleborg Kretslopp och vatten, tillhör de verksamheter som har en hög elförbrukning. Avdelningen har som målsättning att under 2023 minska elanvändningen med 15 procent genom såväl kortsiktiga som långsiktiga åtgärder, och genom investeringar i ny teknik.

Energieffektivisering i Trelleborgs fastigheter

Kommunen har idag ett ökat fokus på energieffektivisering av sina fastigheter. Under 2022 har det funnits en budget som endast är avsedd för energieffektivisering, och organisationen har även setts över för att främja energieffektivisering. En viktig faktor för att få en kontinuerlig minskning av energianvändningen är att arbeta långsiktigt och kontinuerligt med denna fråga, speciellt inom nedanstående områden:

- samordning och uppföljning av energianvändningen
- effektiv drift och optimering av befintliga fastigheter
- energiåtgärdsprojekt på befintliga fastigheter
- minskning av verksamheternas (hyresgästernas) energianvändning
- effektiva om-, till- och nybyggnationer
- installera förnybar produktion.

Samordning och uppföljning innebär en kontinuerlig uppföljning och rapportering gällande energi för att se att åtgärderna ger effekt på energianvändningen samt för att notera när det sker uppgångar som behöver åtgärdas. Här undersöks idag lösningar för att förbättra insamlandet av energistatistik och det är även tänkt att framöver standardisera uppföljningen för att få en kontinuerlig uppdatering gällande energianvändningen.

Effektiv drift handlar om att hitta förändringar i fastigheternas energianvändning snabbt och utreda orsaken, justera in systemen utifrån verksamheternas behov, serva utrustning rätt, samt om att observera drifttekniska fel som påverkar energianvändningen negativt och korrigera detta skyndsamt. **Optimeringen** i sin tur handlar om att där det noteras behov av större justeringar av exempelvis värme och ventilationssystemen så genomförs detta med fokus på att få en mer effektiv energianvändning men även för att ska bli ett bättre inneklimat i fastigheten. Viktiga delar i detta arbete är uppföljningen av energistatistiken och även användandet av byggnadernas styrsystem. Driften arbetar med detta idag med stöd av teknisk förvaltare. Processer och rutiner ska ses över för att effektivisera arbetet.

Ytterligare en viktig del för att minska energianvändningen är **hyresgästerna**, det vill säga **verksamheterna** som använder fastigheterna. Dessa har en stor påverkan på energianvändningen och bidrar med sitt arbete i verksamheterna för att minska energianvändningen i lokalfastigheterna. Här behövs mer samarbeten mellan hyresgästen och fastighetsförvaltningen för att kunna hjälpa varandra att minska energianvändningen, ett arbete som handlar mycket om beteendeförändringar men även om att använda energieffektiv utrustning i verksamheterna. Här är det viktigt att arbeta tillsammans och där kan även fastighetsförvaltningen stötta hyresgästerna i deras arbete.

En stor bestående påverkan på energianvändningen på det befintliga fastighetsbeståndet fås genom **energiåtgärdsprojekt** i fastigheterna. Med energiåtgärdsprojekt menas projekt där det genomförs byggtekniska förändringar som minskar energianvändningen. Energiåtgärdsprojekt utförs efter att åtgärder antingen har uppmärksammats exempelvis via besiktningar, uppföljning av energin och även i samband med underhållsprojekt. Vid underhållsprojekt så är det vanligt att det finns mer energieffektiva lösningar idag än vad som tidigare varit installerat och dessa tekniker väljs då i stället för ett direkt utbyte till de befintliga tekniker som tidigare installerats. Vanligt förekommande energiåtgärdsprojekt som ofta ger bra resultat är byte av ventilationssystem, nya styrsystem, utbyte av gammal belysning, nya värmesystem och förbättringar av klimatskalet (som exempelvis tilläggsisolering, bättre fönster m.m.). Dessa projekt genomförs genom öronmärkt budget idag.

Installation av **förnybar produktion** i form av exempelvis solceller innebär att mindre energi behöver köpas vilket därmed gör fastigheterna mer energieffektiva. Idag finns det en öronmärkt budget bara mot energiåtgärdsprojekt. Men även vid vanligt planerat underhåll beaktas energieffektiviseringar. Här behöver även undersökas projekt där man lägger fokus på att variera energianvändningen över tid utifrån när det är brister på energi ute i systemen för att minska belastningen på el och även fjärrvärmenätet. Inom fastighetsförvaltningen utreds och planeras projekt tillsammans med Trelleborgs Energi.

Vid **byggentreprenader** som om-, till- och nybyggnationer så finns den största möjligheten att påverka hur energieffektiv en fastighet ska bli. Vid dessa entreprenader så tillämpar tekniska serviceförvaltningen hårdare krav gällande energianvändning än vad dagens byggregler ställer. På de fastigheter där det bedöms möjligt ska det idag även alltid installeras solceller för produktion av el som därmed både minskar behovet av köpt el samt bidrar med el ut på elnätet. När

det gäller värmeförsörjning till fastigheterna så väljs i första hand fjärrvärme vilket minskar elbehovet i fastigheten och bidrar även till att spillvärme kan återvinnas i staden.

Att få till en kontinuerlig minskning av energianvändning som staden behöver handlar inte om enskilda åtgärder utan om **långsiktiga strategier** som innehållit många olika typer av åtgärder där dessa olika typer av åtgärder samverkar för att få till ett långsiktigt resultat.

Kommunikation

Kommunikation om kommunens ansats behöver vara tydlig och framåtriktad. Syftet är att internt skapa en gemensam vilja och delaktighet, samt externt visa att kommunen tar sin del av ansvaret i en föränderlig omvärld. Det blir viktigt att kommunicera såväl övergripande, med tydliga mål, men också visa exempel på insatser med signalvärde.

Nedan är några kommunikationsaktiviteter kopplat till energibesparing:

- Energimyndighetens kampanj "Varje kWh räknas" kommuniceras via kommunens kanaler.
- Intern och extern kommunikation av den gemensamma ansatsen i Trelleborgs kommun gällande kortsiktig och långsiktig energibesparing.
- Landningssida på trelleborg.se för el- och energisparande med samlade råd och länkar samt information om hur Trelleborgs kommun sparar energi.